

РЕШЕНИЕ

№ 17266

гр. София, 07.05.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 19 състав, в публично заседание на 03.04.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Доброслав Руков

при участието на секретаря Десислава Лазарова, като разгледа дело номер **4958** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 84, ал. 3 от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/, във връзка с чл. 145 и следващите от АПК.

Делото е образувано по жалба на З. М. А., гражданка на С., непридружена непълнолетна, чрез адвокат В. Л. срещу Решение № 2648/20.03.2025 г. на Председателя на Държавната Агенция за бежанците при МС, с което на молбата чужденеца за предоставяне на международна закрила е отхвърлена.

В жалбата се сочи, че оспореният акт е издаден в противоречие с материалния закон и на административно-производствените правила.

Твърди се, че административният орган не е изяснил в цялост фактическата обстановка и не е обсъдил релевантите от апликанта доводи. Не са верни изложените в оспореното решение мотиви, че обстановката в С. се успокоява и много сирийски бежанци се завръщат в родината си.

Оспорващият се позовава на общодостъпни източници на информация, твърдейки, че ситуацията в страната на произход на търсещия закрила не само, че не се успокоява, но и се влошава. Соци, че са налице множество данни, в подкрепа на това твърдение. Позовава се и на доклад на Европейската агенция за убежището, публикуван на нейната интернет страница.

Инвокирани са доводи, свързани с преценката на висшия интерес на детето.

Соци се, че неоснователно е прието, че Т. се явява трета сигурна страна по отношение на

търсеция закрила в конкретния случай. Налице са данни за масови депортации на сирийски граждани, получили по-рано някакъв статут в тази страна.

Не е взето предвид и становището на Върховния комисариат за бежанците при ООН.

По време на проведеното по делото открито съдебно заседание, оспорващата се яви лично. Назначеният му по реда на ЗПП адвокат В. Л. поддържа жалбата.

Ответникът по жалбата не се явява. Пълномощникът му юрисконсулт Х. оспорва жалбата. Представени са допълнително три броя справки относно ситуацията в страната на произход на търсеция закрила и относно ситуацията в Република Т., както и решение № 247 от 2024 г. на Министерски съвет, за приемане на Списък на сигурни страни на произход и на списък на трети сигурни страни по отношение на търсеците закрила, с което Т. е включена в списъка на третите сигурни страни.

Предвид на обстоятелството, че оспорващият е непълнолетен, на основание чл. 15 от Закона за закрила на детето (ЗЗД), беше изискано изготвяне на социален доклад от дирекция „Социално подпомагане“. Такъв беше представен и приет като доказателство по делото.

Административен Съд С. – град, I отделение, 19-ти състав, след като взе предвид наведените в жалбата доводи и становището на ответника и се запозна със приетите по делото писмени доказателства, намира за установено, от фактическа страна, следното:

Между страните не се спори, че с молба вх. № 508742/21.08.2024 г. до Държавната агенция за бежанците З. М. А., е поискал предоставяне на международна закрила. Не е представил документи за самоличност, но е посочил като дата на раждане 01.12.2010 г. в [населено място], С., т.е. към момента на регистрацията ѝ като е търсец закрила е бил непридружена малолетна.

Производството е образувано с регистрирането му с регистрационен лист рег. № № 508742/21.08.2024 г. и е проведено в Регистрационно-приемателен център – [населено място] по общия ред – чл. 72, ал. 1, т. 2, във връзка с чл. 70, ал. 2 от ЗУБ.

С писмо от 26.08.2024 г. ДАБ е сезирала дирекция „Социално подпомагане“ – С., за това, че З. М. А., непридружен непълнолетна е подала молба за предоставяне на международна закрила.

По време на проведеното на 15.10.2024 г. интервю З. М. А. посочва, че е напуснала С., когато е била много малка и не помни живота там. От родителите си е чувала, че са бягали от войната. Домът им е бил разрушен.

Тя и семейството ѝ се установили в Т.. Първоначално имала издадена карта за временна закрила, която изтекла и не била подновена. Положението в Т. било много сложно, защото нямало работа, а се наложило баща ѝ да бъде опериран и нямало как да работи. Той взел решение в България. На границата полицаите ги открили и върнали родителите ѝ и по-малките ѝ братя и сестри, но З. и по-малкият ѝ брат успели да преминат в България.

Пристигнали нелегално преди около два месеца. Заявява, че иска да се установи в страна и да продължи образованието си, защото тук е спокойно. В Т. започнала да учи в първи клас, но нищо не разбирала и напуснала. Децата на улицата и училище я обиждали, страхувала се да излиза навън.

Започнала да работи като много малка, за да помага в издръжката на семейството. Беряла плодове и памук.

Не е била арестувана, преследвана или подлагана на мъчение или унижително отношение заради своята раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. Не е членувала в политически партии и не е участвала във въоръжени групировки.

Заявява, че иска да живее в България, където е спокойно и да може да продължи образованието

си.

По време на интервюто е присъствал социален работник от дирекция „Социално подпомагане”. Видно от писмо № М – 15835 от 30.09.2024 г. на Директора на Специализирана Дирекция „М” – ДАНС, Агенцията не възразява да бъде предоставена закрила З. М. А., в случай, че отговаря на условията по ЗУБ.

Видно от становище на директора на дирекция „Социално подпомагане”, район С., от 11.02.2025 г., за З. М. А. не съществува в момента риск, докато е на територията на РПЦ – Военна рампа. Относно процедурата по предоставяне на закрила, същата е от компетентността на ДАБ.

С мотивирано становище рег. № 508742/04.02.2025 г. на старши експерт при РПЦ – В., изготвено до председателя на ДАБ, е предложено на З. М. А. да се предостави хуманитарен статут. В становището е посочено, че по отношение на търсещата закрила не са налице предпоставките по чл. 9, ал. 1 от ЗУБ, но анализът на фактите, свързани с личното положение на непълнолетната, както и все още усложнената и нестабилна обстановка в страната ѝ на произход, дават основание да се приеме, че на същата може да се предостави хуманитарен статут по чл. 9, ал. 8 от ЗУБ.

С докладна записка от 07.03.2025 г. директорът на дирекция „Качество на процедурата за международна закрила” при ДАБ е предложил на председателя на ДАБ, преписката, ведно с подготовения проект за решение за предоставяне на хуманитарен статут на непълнолетната З. М. А., да бъде върната на РПЦ – С., за събиране на допълнителни доказателства и за нова преценка на събраните до момента такива.

Преписката е върната на РПЦ – С., отдел ПМЗ „В.”, видно от приемо-предавателен протокол от 07.03.2025 г.

След връщането на преписката не е извършено нито едно процесуално действие и не събрано нито едно ново доказателства.

С бланкетно становище рег. № 508742/17.03.2025 г. на старши експерт при РПЦ – В., изготвено до председателя на ДАБ, е предложено на З. М. А. да се откаже предоставянето на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Преценявайки събраните в хода на административното производство доказателства, Председателят на Държавната Агенция по бежанците при Министерския Съвет е намерил, че не са налице материално-правните предпоставки, предвидени в ЗУБ за предоставяне на статут на бежанец или хуманитарен статут, поради което е издал оспореното решение.

Като доказателства по делото са приети справки № МД-02-132/02.04.2026 г., № МД-02-103/13.03.2026 г., относно настоящата обществена и политическа ситуация в С. и МД-02-609/20.11.2026 г., относно ситуацията в Република Т., изготвени от Дирекция „Международна дейност” при ДАБ.

На съда е служебно известно, че в ДАБ не е разработен метод, съгласно чл. 38, пар. 2 от Директива 2013/32/ЕС даващи възможност на административния орган, преди вземането на решението по молбата за предоставяне на международна закрила да се убеди, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна, в случая Република Т..

По време на проведените по делото две съдебни заседания – на 09.07.2025 г. и на 03.04.2026 г., З. М. А. присъства лично и изложи мотиви, свързани с бежанската ѝ история.

На 09.07.2025 г. тя посочи, че е напуснала Т., през август миналата (2025 г.) година само с брат си, който е на 13 години. Родителите им се съгласили, за да могат след получаване на статут и те да дойдат. С. е напуснала, когато е била много малка и почти нищо не помни. Знае от родителите си, че са живели в [населено място] и че там е управлявала Ислямска държава. Домът им е бил разрушен и затова са избягали в Т.. Там е посещавала училище. О. имали документи за пребиваване, но впоследствие им ги взели и не ги подновили.

По време на последното заседание, З. отново изложи мотиви от бежанската си история, посочвайки, че в момента е настанена в Център за настаняване от семеен тип заедно с брат си и ходи на училище. Малко разбира български език, няколко думи. Родителите ѝ са върнати от турските власти в С.. Живеят при роднини в [населено място], който тя не знае къде се намира. Когато имат интернет връзка общува с тях. Другите ѝ роднини също са върнати в Т.. Само една от сестрите ѝ е успяла да остане в Т.. Оспорващата е живяла 8-9 години в Т.. Много иска да остане в България, защото се чувства сигурна. Не иска да се връща в С., защото там нямат дом и живеят при роднини. От майка си разбрала, че съвсем скоро баба ѝ починала при бомбардировка в К.. По мнението на присъствалия по време на изслушването социален работник, в интерес на детето е да получи закрила в България, защото вече се е адаптирала.

Като доказателство по делото беше приет и изготвен социален доклад от дирекция „Социално подпомагане”, район К. село. В него се посочва, че в интерес на детето е да се отглежда в сигурна и спокойна среда, без да се притеснява за здравето и живота си, каквато среда представлява центъра за настаняване от семеен тип, в кв. О. купел, където е настанена. Необходимо е да се осигури подходяща форма на образование и в момента тя е записана в шести клас на училище „Д. П.". Предвид на обстоятелството, че тя няма близки и роднини на територията на страната и с оглед на всички установени обстоятелства, в неин интерес е да получи закрила в България.

Административен Съд С. – град, I отделение, 19-ти състав, след преценка на събраните по делото доказателства по отделно и в съвкупност и съобразявайки доводите на страните, приема от правна страна следното:

Оспореното решение е връчено на З. М. А. на 30.04.2025 г. Жалбата е подадена чрез административния орган на 09.05.2025 г. (вх. № 508742), т.е. в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК. Съдът е сезиран от надлежна страна – участник в производството по издаване на индивидуалния административен акт, с който се засягат негови законни права и интереси и следователно е подлежащ на оспорване. Във връзка с изложеното, съдът счита, че жалбата е процесуално допустима и като такава следва да бъде разгледана.

Разгледана по същество, жалбата е частично основателна.

В оспореното решение са обсъдени подробно изтъкнатите от З. М. А. доводи, касаещи търсеното от нея право на закрила.

Съдът, споделя направения от административния орган извод, че не е установено, че оспорващият има основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. При проведеното интервю, не са релевирани доводи и не ангажирани доказателства в тази насока. Жалбоподателката сочи, че не е имала лични проблеми с официалните власти или с представители на някоя от въоръжените групировки, действащи на територията на страната.

Административният орган е приел, че З. М. А. не е доказала наличието на предвидените в чл. 8 от ЗУБ, предпоставки, поради което правилно е отхвърлил молбата ѝ за предоставяне на статут на бежанец.

Председателя на ДАБ е направил извод, че по отношение на търсещия закрила не са налице предпоставките на чл. 9, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3 от ЗУБ за предоставяне на хуманитарен статут, т.е. същата не е изложена на реална опасност от тежки посегателства като смъртно наказание или екзекуция, или изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, както на тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен вътрешен конфликт.

От друга страна, в оспореното решение административният орган е приел, че в случая следва да се вземе предвид обстоятелството, че З. М. А. е пребивавала значителен период, 8-9 години на

територията на Република Т., където живеят родителите ѝ и част от братята и сестрите му. Легална дефиниция на понятието за трета сигурна страна, различна от страна на произход на кандидата се съдържа в § 1, т. 9 от ДР на ЗУБ.

Според административния орган търсещата закрила е живяла известен период от време на територията на Т., без да съществува риск за сигурността ѝ. Имала е и документи за пребиваване и е посещавала училище. В момента там живеят и родителите ѝ.

По нататък в решението се изложени подробни описания на турското законодателство, позволяващо сирийските граждани да се регистрират в Генерална Дирекция „Управление на миграцията“ – МВР и да получат временна закрила, съгласно регламента за временна закрила от 22.10.2014 г., като при нормални обстоятелства, тези лица не биха били върнати в С.. На ползващите се със статут на временна закрила в Т. се осигурява право на престой и помощ, защита срещу принудително връщане и достъп до най-основни права и средства за задоволяване на потребности.

Направен е извода, че за оспорващата съществува обективната възможност да се установи на територията на Т. и да получи там временна закрила, съгласно турското законодателство, поради което не са налице предпоставките за предоставяне на международна закрила на територията на България.

Настоящият съдебен състав, разглеждайки сходен спор по административно дело № 7126/2024 г., е намерил, че е необходимо тълкуване от страна на Съда на Европейския Съюз на определени норми от Директива 2013/32/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила.

С определение от 09.10.2024 г., постановено по административно дело № 7126/2024 г. съдът е отправил преюдициално запитване по делото и е спрял производството и по настоящето дело до произнасяне на СЕС по дело № С-718/2024 г.

В определението си съдът е посочил, че анализът на българска съдебна практика по приложението и тълкуването на чл. 38, пар. 2 от Директива 2013/32/ЕС, налага извод за необходимост от тълкуване на нормата по реда на чл. 267 от Договора за функциониране на Европейския съюз. Този извод се допълва и от обстоятелството, че визираната разпоредба не е транспонирана в цялост в националното българско законодателство. Непълното транспониране на части от нея в чл. 13, ал. 1, т. 14 и ал. 4 от ЗУБ и прилагането им от административните органи, разглеждащи по същество молбите за предоставяне на международна закрила, в контекста на чл. 75, ал. 2 от ЗУБ, създават предпоставки за противоречиво тълкуване и прилагане на чл. 38, пар. 2, б. а) - б. в) от Директива 2013/32/ЕС. Липсата на разработени и утвърдени на национално ниво методи съгласно чл. 38, пар. 2, б. б) от Директива 2013/32/ЕС допълнително налага тълкуването на тази разпоредба.

Така мотивиран съдът е отправил следните въпроси към СЕС на основание чл. 267, ал. 2 от ДФЕС.

1. Възможно ли е чрез разширително тълкуване на съображение 46 и чл. 33, пар. 2, б. в), във връзка с чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС, да се приеме, че правилата, регламентирани, в тези норми, даващи възможност дадена молба за предоставяне на международна закрила да бъде счтена за недопустима и касаещи понятието за трета сигурна страна съгласно чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 юни 2013 година относно общите процедури за предоставяне и отнемане на международна закрила, да бъдат прилагани в производство по реда на Глава III от същата Директива, в съответствие с основните принципи и гаранции, по глава II от същата Директива, т.е. при разглеждането на молба за предоставяне на международна закрила по същество?

2. Следва ли Съображение 46 и чл. 3, пар. 2, б. в), във връзка с чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС да се тълкуват в смисъл, че се допуска национална правна уредба, от вида на тази по чл. 75, ал. 2 от ЗУБ, както и административна и съдебна практика, съгласно които разгледана по същество молба за предоставяне на международна закрила може да бъде отхвърлена, без да бъде обявена за явно неоснователна или недопустима, само на основание на възможността, кандидатът да се ползва от закрилата на трета сигурна страна, без в националното право да са разработени и прилагани предвидените в чл. 38, пар. 2, б. б) от Директива 2013/32/ЕС методи и при положение, че административният орган признава, че в страната на произход на кандидата, е налице въоръжен конфликт и по отношение на него са налице предпоставките чл. 15, б. в) от Директива 2011/95?

3. Следва ли чл. 38, пар. 2, б. б), във връзка със съображение 46 от Директива 2013/32, да се тълкува в смисъл, че административният орган, разглеждащ по същество молба за предоставяне на международна закрила, може да приложи понятието за сигурна трета страна, спрямо определена страна и определен кандидат, само въз основа на информация от общодостъпни източници и на прието решение на орган на изпълнителната власт (Министерски съвет), за това, че дадена страна е трета сигурна, без да има предвидени в националното право методи, по смисъла на тази разпоредба, чрез прилагането на които административният орган да се убеди, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна и определен кандидат?

4. Следва ли чл. 38, пар. 2, б. а) от Директива 2013/32/ЕС да се тълкува в смисъл, че държавите членки е необходимо да предвидят задължително в националното си право критерии, при наличието на които може да се приеме, че съществува връзка между кандидата и съответната трета страна, на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна?

5. Следва ли чл. 38, пар. 2, буква в) от Директива 2013/32/ЕС уреждаща възможността, кандидатът да оспори по съдебен ред, наличието на връзка между него и дадена трета страна, приета като сигурна, в съответствие с буква а), да се тълкува в смисъл, че при липса на национална правна разпоредба, която да предвижда съдебен контрол за законосъобразност на наличието на връзка между кандидата и въпросната трета страна, съдът, сезиран с обжалване на административното решение, с което е отказано предоставянето на международна закрила на кандидата на основание на това, че трета страна е приета за сигурна спрямо него, задължително е необходимо да се обяви за компетентен и да се произнесе по законосъобразността на приетото от административния орган, наличие на такава връзка?

На 05.02.2026 г. СЕС е постановил решение по делото, образувано по направеното преюдициално запитване.

Вземайки предвид събраните гласни и писмени доказателства и при съобразяване с наведените от страните доводи, както и даденото от СЕС тълкуване на посочените норми от Директива 2013/32/ЕС, настоящият съдебен състав намира от **правна страна** следното:

В оспореното решение административният орган, на основание чл. 75, ал. 2, пр. 6 от ЗУБ е приел, че Република Т. се явява по отношение на З. М. А. трета сигурна страна и че същата, напускайки С. е прекарал 8-9 години в тази страна, поради което може да се приеме, че тя има връзка с нея и че може да се обърне към компетентните турски власти

с молба за предоставяне на временна закрила, която да му бъде предоставена, съгласно действащото турско законодателство. Т.е. Република Т. се явява спрямо чужденката трета сигурна страна, от чиято закрила тя би могъл да се ползва и чието гражданство би могъл да придобие.

В т. 43, абзац 2, от решението по дело № С-718/2024 г., СЕС посочва, че молба, разгледана по същество, може да бъде отхвърлена като недопустима с мотива, че трета страна се счита за сигурна трета страна за кандидата, дори когато компетентният орган е констатирал, че този кандидат отговаря на условията за предоставяне на международна закрила, предвидени в Директива 2011/95. Обратно, такава молба може да бъде отхвърлена като неоснователна или дори като явно неоснователна само при условията, посочени в член 32 от Директива 2013/32, и във всички случаи **не може да бъде отхвърлена като неоснователна по силата на основанието за недопустимост, предвидено в член 33, параграф 2, буква в)** от последната директива. Съгласно, последната норма, посочена от СЕС, държавите-членки могат да приемат, **че една молба за международна закрила е недопустима единствено ако страна, която не е държава-членка, се счита като сигурна трета страна за кандидата съгласно член 38.**

В случая СЕС прави категоричния извод, че **не е възможно молба за международна закрила да бъде отхвърлена, като неоснователна, на посоченото основание.**

Независимо от обстоятелството, че в оспореното решение не посочена изрична норма от ЗУБ (с изключение на общата норма на чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4), на основание, на която е отхвърлена молбата на З. М. А., е повече от очевидно, че административния орган е приел, че кандидата идва от трета сигурна страна – Република Т., което е основание за приемане на молбата за явно неоснователна, по силата на чл. 13, ал. 1, т. 14 от ЗУБ.

Така направения от председателя на ДАБ извод е ***в пряко противоречие с даденото от СЕС тълкуване***, че не може молба за международна закрила да бъде отхвърлена само, защото органът счита, че трета държава нечленка се явява сигурна спрямо него.

На следващо място, отговаряйки на въпроси 3 и 4 от направеното преюдициално запитване, СЕС в т. 44-46 от решението си посочва, че третият и четвъртият въпрос се отнасят до тълкуването на член 38, параграф 2 от Директива 2013/32. От член 38 от тази директива е видно, че прилагането на понятието за сигурна трета страна за целите на член 33, параграф 2, буква в) от посочената директива зависи от спазването на условията, предвидени в посочения член 38, параграфи 1—4.

По-специално, на първо място, член 38, параграф 1 от Директива 2013/32 изисква компетентните органи на държавите членки да са се убедили, че съответната трета страна спазва изрично посочените в тази разпоредба принципи.

На второ място, член 38, параграф 2 от тази директива подчинява прилагането на понятието за сигурна трета страна на нормите на националното право. Тези норми трябва да включват по-конкретно, първо, нормите, които предвиждат съществуването на връзка между кандидата за международна закрила и съответната трета страна в такава степен, че да е основателно кандидатът да отиде в тази страна. Второ, те трябва да включват нормите, които се отнасят до прилаганите от компетентните органи методи, с които последните да се убедят, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна или определен кандидат за международна закрила с уточнението, че тези методи трябва да предвиждат проверка във всеки отделен случай на сигурността в страната за такъв кандидат и/или определянето от държавата членка на страните, считани като сигурни в общ план. Трето, те трябва да включват нормите, които

съответстват на международното право и които позволяват индивидуално разглеждане с цел определяне дали дадена трета страна е сигурна за определен кандидат за международна закрила и дават възможност на кандидата да обжалва както прилагането на понятието за сигурна трета страна с оглед на конкретното му положение, така и наличието на връзка между него и въпросната страна.

На трето място, параграфи 3 и 4 на член 38 от посочената директива задължават държавите членки, които изпълняват решение, основано само на понятието за сигурна трета страна, да информират за това кандидата за международна закрила и да му предоставят документ, с който информират властите на съответната трета страна, на езика на тази страна, че молбата му не е била разгледана по същество. Държавите членки трябва да гарантират, че на този кандидат е предоставен достъп до процедура в съответствие с основните принципи и гаранции, изложени в глава II от тази директива, когато третата страна не му разреши да влезе на нейна територия.

В светлината на изложеното, СЕС прави категоричния извод, че условията, посочени в член 38 от Директива 2013/32, са кумулативни, така че основанието за недопустимост по член 33, параграф 2, буква в) от тази директива не може да се приложи, когато не е изпълнено дори едно от тези условия (решение от 19 март 2020 г., Bevndorlősi йs М. Н. (Т.), С-564/18, EU:C:2020:218, т. 40 и цитираната съдебна практика).

В оспореното решение не направен какъвто и да е анализ за наличието на критериите за трета сигурна страна, очертани в чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС. Позоваването единствено и само на Решение № 247 на МС, с което Република Т. е включена в списък на сигурните държави не е достатъчно, за да се приеме, че са изпълнени условията на посочената разпоредба. Никъде в решението не е коментиран въпроса, дали в Република Т. се спазва се принципът на забрана за връщане в съответствие с Женевската конвенция, спазва ли се забраната за репатриране в нарушение на правото на защита от мъчения и жестоко, нехуманно или унижително отношение, както е предвидена от международното право; и съществува ли възможност да се поиска признаване на статута на бежанец и когато той бъде признат, да се ползва закрила в съответствие с Женевската конвенция и т.н.

Общозвестно е обстоятелството, че Т. е ратифицирала Женевската конвенция за бежанците и Протокола от 1967 г., но прилага географско ограничение спрямо търсещите убежище лица от неевропейски държави. По-конкретно, тя признава само бежанците от Европа, т.е. от страни, които са членки на Съвета на Европа. През април 2014 г. Т. прима нов Закон за чужденците и международната закрила. Законът предвижда четири вида статут на закрила в Т.: а) „статут на бежанец“ за лицата, признати за бежанци по силата на Женевската конвенция, т.е. граждани на една от 47-те държави — членки на Съвета на Европа; б) „условен статут на бежанец“ за признатите бежанци от неевропейски държави; в) „статут на субсидиарна закрила“, какъвто могат да получат европейски или неевропейски граждани, които не отговарят на условията на Женевската конвенция, за да бъдат признати за бежанци, но при връщане в страната си на произход са изложени на риск от смъртно наказание, мъчения или като цяло нехуманно или унижително отношение, или да станат обект на посегателства в резултат на въоръжени конфликти в страната си; и г) „статут на временна закрила“, който се предоставя в случай на масов приток на бежанци. В случая не се спори, че сирийските граждани, които търсят закрила от войната в страната си на произход, ще бъдат обхванати от режима на „временна

закрила”.

Според т. 4.1. от Становище на Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК) относно „Ролята на Т. в бежанската криза“ (Официален вестник на Европейския Съюз 2018/С 227/03 от 28.06.2018), от 2011 г. насам Т. е страната, приютила най-голям брой бежанци от С. (над 3 милиона сирийски бежанци — 3 222 000). В т. 4.3. от документа се посочва, че сирийците, влезли масово в страната, първоначално са получили статут на „посетители“ (misfir) и впоследствие статут на „временна закрила“, без обаче да имат правото да подадат молба за статут на бежанец. Целта е да се гарантира, че те ще останат в Т. само докато трае военният конфликт в С. и ще се върнат там, когато ситуацията се подобри.

От анализа на цитираната в справките информация и от тази в становището на ЕИСК, следва единствено възможния извод, а именно, че сирийските граждани, пристигнали в Т., не биха могли да получат статут на бежанец, защото не идват от държава-член на Съвета на Европа, както и не биха могли да получат субсидиарна закрила, защото по силата на провежданата в страната държавна политика и приетото законодателство, те получават само т.нар. „временна закрила“.

Т.е. в случая, за З. М. А. няма възможност поиска статут на бежанец, по смисъла на Женевската конвенция и при предоставянето му да се ползва от международна закрила като бежанец. Безспорно обемът на предоставяната „временна закрила“, така както е определен в турското законодателство, не съпада с обема на статута на бежанец и на хуманитарния статут, определени в Женевската конвенция и в Директива 2011/95/ЕС.

На следващо място административният орган е приел, че между З. М. А. и Република Т., като трета сигурна страна съществува връзка, на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна. Фактическа обосновка за този извод е констатираното обстоятелство, че тя е „пребивавала“ в тази страна 8-9 години и че майка му, баща му и част от братята и сестрите му живеят там.

Видно от поставените преюдициални въпроси към СЕС, настоящият съдебен състав е поискал да се установи дали член 38, параграф 2, буква а) от Директива 2013/32 трябва да се тълкува в смисъл, че държавите членки трябва да предвидят в националното си право критерии, при наличието на които може да се приеме, че е налице връзка между кандидата за международна закрила и съответната трета страна.

В т. 51-53 от решението по дело № С-718/2024 г., СЕС посочва, че чл. 38, пар. 2 от Директива 2013/32/ЕС предвижда, че прилагането на понятието за сигурна трета страна се подчинява на нормите на националното право, които предвиждат съществуването на връзка между кандидата за международна закрила и съответната трета страна в такава степен, че да е основателно кандидатът да отиде в тази страна. Така от посочената разпоредба, при прочита ѝ в светлината на съображение 44 от Директива 2013/32, следва, че в правомощията на държавите членки е да определят в националното си право връзката, която се изисква между кандидат за международна закрила и сигурна трета страна. За тази цел и при липсата на каквато и да била дефиниция на понятието „връзка“ в тази директива държавите членки трябва да определят релевантните критерии за определянето на такава връзка. В това отношение от въпросното съображение 44 следва също, че тази връзка трябва да е достатъчна, за да бъде основателно този кандидат да отиде в посочената страна (вж. в този смисъл решение от 19 март 2020 г., Bev̄ndorl̄bsī йs M. H. (Т.), С-564/18, EU:C:2020:218, т. 46).

СЕС е указал на запитващата юрисдикция (т.е. на настоящия съдебен състав) да провери дали българското право определя „връзката“ по смисъла на член 38, параграф 2, буква а) от Директива 2013/32, съгласно посочения в § 1, точка 9 от Допълнителните разпоредби на ЗУБ, критерий „пребиваване“ на кандидата за международна закрила в съответната трета страна.

Ако това е така, следва да се определи дали с оглед на всички обстоятелства, характеризиращи евентуално предишно пребиваване на съответния кандидат в разглежданата трета страна, като продължителността и причините за това пребиваване, както и присъствието в тази трета страна на близки членове на семейството на кандидата, такова пребиваване е достатъчно, за да се приеме, че между посочения кандидат и посочената трета страна съществува такава връзка, че същият кандидат да може основателно да се завърне в тази страна.

Както беше посочено, на съда е служебно известно, в ДАБ не е разработен метод, съгласно чл. 38, пар. 2 от Директива 2013/32/ЕС, даващ възможност на административния орган, преди вземането на решението по молбата за предоставяне на международна закрила да се убеди, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна, в случая Република Т. и спрямо определения кандидат, в случая З. М. А..

Следвайки указанията на СЕС, настоящият съдебен състав, съобразявайки всички, събрани в хода на административното и съдебното производство доказателства и при отчитане на отговора на ДАБ, намира, че в България липсват разработени методи, чрез прилагането, на които компетентните органи да се убедят, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо определена страна и определен кандидат.

Както е указал СЕС в т. 56 от решението, член 38, параграф 2, буква а) от Директива 2013/32 трябва да се тълкува в смисъл, че държавите членки трябва да предвидят в националното си право критерии, при наличието на които може да се приеме, че съществува връзка между кандидата за международна закрила и съответната трета страна, с уточнението, че тази връзка **трябва да е достатъчна**, за да бъде основателно кандидатът да отиде в тази страна.

В разглеждания казус е установено само от интервюто със З. М. А., че родителите ѝ са живели също в С., но турските власти са отказали да удължат издадените разрешителни за пребиваване. Нещо повече. По време на последното, проведено по делото заседание, тя посочи, че родителите ѝ и малолетните ѝ братя и сестри са депортирани в С., като само една от сестрите ѝ е успяла да остане в страната.

Тези нововъзникнали обстоятелства не са били известни на председателя на ДАБ при постановяването на решението. **Абсурдно да се приеме, че непридружената непълнолетна би могла да се върне в Т. и да се събере със семейството си там, при положение, че родителите ѝ вече са депортирани в С..**

При отговора на последния от поставените от настоящия съдебен състав въпроси, СЕС категорично отбелязва, че този въпрос формално се отнася до тълкуването само на член 38, параграф 2, буква в) от Директива 2013/32. За да се даде полезен отговор в случая, според СЕС, трябва да се вземат предвид и разпоредбите на член 46, параграфи 1 и 3 от тази директива, както и на член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“), които се отнасят до правото на ефективна съдебна защита. СЕС приема, че същината на отправения въпрос е дали цитираните норми, трябва да се тълкуват в смисъл, че националната юрисдикция, сезирана с жалба

срещу решение, с което се отхвърля молба за международна закрила на предвиденото в член 33, параграф 2, буква в) от тази директива основание за недопустимост, отнасящо се до сигурна трета страна, трябва да провери наличието на връзка по смисъла на член 38, параграф 2, буква а) от посочената директива между кандидата и съответната трета страна, дори ако националното право не ѝ предоставя такова правомощие.

Мотивирайки отговора си на този въпрос, СЕС посочва, че вече в свои предходни решения е постановил, че дори в случай на жалба срещу решение за отхвърляне на молба за международна закрила като недопустима, съдът, сезиран с такава жалба, е длъжен да извърши цялостно и ех пинс разглеждане по член 46, параграф 3 от Директива 2013/32 (решение от 19 март 2020 г., *Bevndorl6si йs M. H. (Т.)*, C-564/18, EU:C:2020:218, т. 66). Всъщност думите „когато е приложимо“ от израза „включително, когато е приложимо, разглеждане на нуждите от международна закрила съгласно Директива [2011/95]“, подчертават факта, че цялостното и ех пинс разглеждане от компетентността на съда не следва непременно да се отнася до разглеждането по същество на нуждите от международна закрила и че следователно може да се отнася до допустимостта на молбата за международна закрила, когато това е възможно съгласно националното право в съответствие с член 33, параграф 2 от Директива 2013/32 (решения от 25 юли 2018 г., *A.*, C-585/16, EU:C:2018:584, т. 115, и от 19 март 2020 г., *Bevndorl6si йs M. H. (Т.)*, C-564/18, EU:C:2020:218, т. 67).

В този контекст, що се отнася в частност до жалба срещу решение за отхвърляне на молба за международна закрила като недопустима по силата на основанието за недопустимост по член 33, параграф 2, буква в) от Директива 2013/32, а именно сигурна трета страна, сезираният с такава жалба съд е длъжен в рамките на цялостното и актуализирано разглеждане, което следва да извърши, да провери по-специално дали съответната трета страна може да се счита за сигурна трета страна за съответния кандидат за международна закрила (вж. в този смисъл решение от 19 март 2020 г., *Bevndorl6si йs M. H. (Т.)*, C-564/18, EU:C:2020:218, т. 68). За целите на тази проверка посоченият съд трябва задълбочено да разгледа дали е изпълнено всяко от кумулативните условия, с които е обвързано прилагането на това основание за недопустимост — каквито са посочените в член 38 от Директива 2013/32 — като при необходимост прикани решаващия орган да представи всяка документация и всяко фактическо обстоятелство, които могат да са релевантни, и да се убеди, преди да се произнесе, че кандидатът е имал възможност да изложи лично становището си относно приложимостта на основанието за недопустимост към конкретните обстоятелства, в които се намира (вж. в този смисъл решения от 25 юли 2018 г., *A.*, C-585/16, EU:C:2018:584, т. 121 и 124, и от 19 март 2020 г., *Bevndorl6si йs M. H. (Т.)*, C-564/18, EU:C:2020:218, т. 69). Наличието на връзка по смисъла на член 38, параграф 2, буква а) от Директива 2013/32 обаче е едно от тези кумулативни условия. Член 38, параграф 2, буква в) от тази директива изисква на всеки кандидат за международна закрила, чиято молба е отхвърлена с мотива, че за него има сигурна трета страна, да бъде разрешено да обжалва наличието на връзка между него и тази трета страна в съответствие с първата от тези разпоредби.

Така мотивиран СЕС посочва, че член 38, параграф 2, буква в) и член 46, параграфи 1 и 3 от Директива 2013/32, разглеждани в светлината на член 47 от Хартата, трябва да се тълкуват в смисъл, че националната юрисдикция, сезирана с жалба срещу решение, с което се отхвърля молба за международна закрила на предвиденото в член 33, параграф

2, буква в) от тази директива основание за недопустимост, а именно сигурна трета страна, трябва да провери наличието на връзка по смисъла на член 38, параграф 2, буква а) от посочената директива между кандидата и съответната трета страна, дори ако нейното национално право не ѝ предоставя такова правомощие.

Следвайки изложените мотиви, СЕС дава указания на запитващата юрисдикция (настоящия съдебен състав) да провери по-специално наличието на връзка между жалбоподателя, в случая З. М. А. и Република Т., извършвайки тази проверка дори в хипотезата, при която българското право не ѝ предоставя такова правомощие.

Настоящият съдебен състав не може да приеме, че посочения в § 1, точка 9 от Допълнителните разпоредби на ЗУБ, критерий „пребиваване“ на кандидата за международна закрила в съответната трета страна, е достатъчен, за да установи стабилна и непротиворечива връзка между кандидата и третата страна. В закона никъде не е разписано, на какви характеристики следва да отговаря „пребивавалият“ в третата страна кандидат, като например каква е била продължителността на пребиваването, какви са били причините за него, установили ли са се в тази трета страна на близки членове на семейството на кандидата, подавал ли е той молба за закрила пред компетентните власти на тази страна, работил ли е, учил ли е, владее ли официалния език на тази страна и т.н. Това са критерии, при преценката, на които административният орган би могъл да направи извод относно съществуването на достатъчна връзка, позволяваща на същия кандидат да се завърне в тази страна.

Събраните по делото доказателства не дават възможност да се приеме, че между кандидата за международна закрила и Република Т., съществува каквато и да е връзка, още по-малко такава, определена на база на критерия „пребиваване“. Вярно е, че З. М. А. е живяла в Т. 8-9 години, но впоследствие турските власти са отказали да удължат разрешителното ѝ за престой и дори са депортирали родителите ѝ.

Административният орган се е позовал, на съществуване на връзка между З. и третата страна на заявеното от кандидата обстоятелство при първоначалното интервю, че баща ѝ, майка ѝ и част от братята и сестрите му пребивават в момента в Т., което към настоящия момент вече не е така.

В оспореното решение не са изложени никакви мотиви и изводи, направени на базата на обективни факти, от които да се направи заключение, че са налице достатъчно основания да се смята, че З. М. А. ще бъде допуснат до територията на територията на Република Т.. По-скоро в случая би могло да се приеме, че след като тя няма валиден документ за разрешен престой на територията на Т. и по нейни твърдения, е отказано продължаването на вече издадения такъв, може обосновано да се приеме, че тя няма да бъде приета на територията на Т., ако бъде върната там от българските власти.

Анализът на събраните по делото доказателства, обсъдени в контекстна на дадените от СЕС насоки по тълкуването на чл. 33, пар. 2, б. в) и чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС дават възможност на съда направи изводи в следните насоки.

На първо място административният орган не съобразил, че молба за предоставяне на международна закрила може да бъде отхвърлена като неоснователна или дори като явно неоснователна само при условията, посочени в член 32 от Директива 2013/32, и във всички случаи не може да бъде отхвърлена като неоснователна по силата на основанието за недопустимост, предвидено в член 33, параграф 2, буква в) от последната директива. Съгласно, последната норма, посочена от СЕС, държавите-

членки могат да приемат, че една молба за международна закрила е недопустима единствено ако страна, която не е държава-членка, се счита като сигурна трета страна за кандидата съгласно член 38. В случая, независимо от обстоятелството, че в оспореното решение не е посочена изрична норма от ЗУБ (с изключение на общата норма на чл. 75, ал. 1, т. 2 и т. 4), на основание, на която е отхвърлена молбата на З. М. А., е повече от очевидно, че административния орган е приел, че кандидата идва от трета сигурна страна – Република Т., което е основание за приемане на молбата за явно неоснователна, по силата на чл. 13, ал. 1, т. 14 от ЗУБ.

На следващо място, административният орган не е установил и обсъдил наличието на кумулативно предвидените в чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС условия, позволяващи да се приеме, че дадена трета страна, различна от страната на произход на търсещия закрила е сигурна спрямо него и на това основание, молбата му за предоставяне на международна закрила в държава членка да бъде обявена за недопустима.

В случая не е установено нито съществуването на възможност за кандидата да поиска признаване на статута на бежанец в Република Т. и когато той бъде признат, да се ползва закрила в съответствие с Женевската конвенция, нито съществуването на достатъчна връзка между кандидата и Република Т., на основание на която е основателно кандидатът да отиде в тази страна, нито съществуването на методи, чрез които компетентните органи, разглеждащи молбата за предоставяне на международна закрила да се убедят, че понятието за сигурна трета страна може да се приложи спрямо Република Т. и спрямо конкретно З. М. А..

Липсата на минимум три от кумулативно предвидените в чл. 38 от Директива 2013/32/ЕС, условия правят мотивите на Председателя на ДАБ в тази част незаконосъобразни, поради противоречие с материалноправни разпоредби – отменително основание по чл. 146, т. 4 от АПК.

На последно място съдът намира, че председателят на ДАБ съвсем бланкетно е обсъдил въпроса за висшия интерес на детето.

Настоящият съдебен състав намира за необосновано изразеното в оспореното решение становище, че висшия интерес на детето, в случая е свързан най-вече с това, то да живее заедно със семейството си в страната на произход или в третата сигурна страна. Това становище не е съобразено нито с желанието на детето, нито със съмненията за засягане на неговата телесна неприкосновеност при връщането му в страната на произход.

В Конвенцията на Организацията на обединените нации (ООН) за защита правата на детето е използван терминът "висш интерес" на детето, който описва благосъстоянието на децата, което е определено от много широк кръг обстоятелства като: възраст, ниво на зрялост, роля на семейството, социални и културни норми и очаквания, а също така индивидуалната история и опит на детето. Не може да бъде прието, че висшият интерес на детето е обективен факт. Няма препоръчителни определения, които са приложими универсално към всяко дете и във всеки контекст. Възможни са много схващания при определянето на висшият интерес на детето. Съществуват четири взаимосвързани измерения за оценка на висшият интерес на детето: 1/изпълнението на Конвенцията за правата на детето; 2/съобразяване с гледната точка на детето; 3/цялостен подход за оценка на висшият интерес; 4/съобразяване с краткосрочните и дългосрочните интереси на детето. В случаите когато различни права на детето влизат в конфликт помежду си, като например правото на образование и на адекватен стандарт на живот, висшият

интерес на детето трябва да има ролята на междинен принцип. Може да възникнат и справедливи конкуриращи се помежду си претенции между различни групи: между родители и деца, между отделни деца и по-голяма група от деца или между дете и неговата общност или обществото, в което живее. При оценяване на висшия интерес на детето трябва да се има предвид запазване на неговото здраве и безопасност, както и правото му да поддържа редовно лични отношения и преки контакти с двамата си родители.

В глава втора "Права на детето" на Закона за закрила на детето (ЗЗДт) се съдържат разпоредби относно: право на закрила - чл. 10, закрила срещу насилие - чл. 11, закрила на личността на детето - чл. 11а, право на изразяване - чл. 12, право на информиране и консултиране - чл. 13, защита на религиозни убеждения - чл. 14, участие в процедури - чл. 15, зачитане на родителите, настойниците, попечителите и другите членове на обществото -чл. 15а, тайна на информацията, засягаща детето - чл. 16 и т.н.

В ЗЗД липсва изрична защита на правото на детето на благоденствие и социално развитие, поради това съдът намира, че следва да анализира някои разпоредби на Конвенцията на ООН за защита правата на детето.

Съгласно чл. 3, пар. 1 на Конвенцията висшите интереси на детето са първостепенно съображение във всички действия, отнасящи се до децата, независимо дали са предприети от обществени или частни институции за социално подпомагане, от съдилищата, административните или законодателните органи. В коментара на конвенцията на комитета по правата на детето (CRC/C/GC/12 29 май 2013 г.) се посочва, че член 3, параграф 1 има за цел гарантиране на разглежданото право във всички решения и действия, отнасящи се до децата. Това означава, че първостепенно съображение за всяко действие, свързано с дете или деца, трябва да бъдат най-добрите интереси на това дете или деца. Смисълът на думата „действие“ не включва само решения, но и всички актове, поведение, предложения, услуги, производства и други мерки. Бездействието, непредприемането на действия и пропуските също са „действия“ – например когато социалните служби не предприемат действия за защита на децата от неполагане на грижи или малтретиране. Всъщност всички действия, предприети от една държава, по един или друг начин засягат децата. Това не означава, че е необходимо всяко действие, предприето от държавата, да включва пълен и официален процес на оценка и определяне на най-добрите интереси на детето. Ако обаче дадено решение ще окаже съществено въздействие върху дете или деца, е уместно по-високо ниво на защита и подробни процесуални правила за съобразяване с най-добрите интереси на това дете или деца. Следователно по отношение на мерките, които не са пряко насочени към детето или децата, би било необходимо изразът „отнасящи се до“ да се изясни в светлината на обстоятелствата по всеки отделен случай, за да може да се прецени влиянието на действието върху детето или децата.

Според чл. 3, пар. 2 от Конвенцията, държавите – страни по нея се задължават да осигурят на детето такава закрила и грижи, каквито са необходими за неговото благосъстояние, като се вземат предвид правата и задълженията на неговите родители, законни настойници или на другите лица, отговорни по закон за него, и за тази цел те предприемат всички необходими законодателни и административни мерки. В този смисъл, задължението на държавите надлежно да се съобразяват с най-добрите интереси на детето е комплексно и обхваща всички обществени и частни институции за социално подпомагане, съдилища, административни и законодателни органи,

включващи деца или отнасящи се до тях.

Понятието за най-добрите интереси на детето е сложно и неговото съдържание трябва да се определя поотделно за всеки случай. Именно чрез тълкуване и изпълнение на член 3, пар. 1 и пар. 2 в съответствие с останалите разпоредби на Конвенцията, административните органи и съдилищата следва да изяснят понятието и да го приложат конкретно на практика. Съответно понятието за най-добрите интереси на детето е гъвкаво и приспособимо. То следва да се адаптира и определя индивидуално, според конкретното положение на съответното дете или деца, предвид индивидуалната им среда, ситуация и нужди. При индивидуални решения най-добрите интереси на детето трябва да се оценяват и определят в светлината на конкретните обстоятелства около съответното дете. За колективни решения – например от законодателя – най-добрите интереси на децата като цяло трябва да се оценяват и определят в светлината на обстоятелствата на конкретната група и/или децата като цяло. И в двата случая оценката и определянето следва да се извършват при пълно зачитане на правата, съдържащи се в Конвенцията и факултативните протоколи към нея.

Важен елемент, който трябва да се вземе под внимание, е уязвимото положение на детето, например ако то има увреждане, принадлежи към малцинствена група, ако е бежанец или търсещо убежище лице, жертва на малтретиране, живее на улицата и пр. Целта на определянето на най-добрите интереси на дете или деца в уязвимо положение следва да бъде свързана не само с пълното ползване от всички предвидени в Конвенцията права, но и с останалите норми в областта на правата на човека, отнасящи се до такива специфични ситуации, например като тези в обхвата на Конвенцията за правата на хората с увреждания, Конвенцията за статута на бежанците и др., както и без съмнение нормите на първичното и вторичното право на ЕС, регулиращи Общата европейска система в областта на убежището.

В случая задължително следва да се вземат предвид и някои от разпоредбите на вторичното право на ЕС, даващи тълкуване на понятия, имащи отношение към правото на получаване на международна закрила.

Съгласно т. 18 от Преамбюла на Директива 2011/95/ЕС на Европейския Парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (наричана за краткост по-надолу само Директивата), „Висшият интерес на детето“ следва да има първостепенно значение за държавите-членки при изпълнението на настоящата директива, в съответствие с Конвенцията на Организацията на обединените нации за правата на детето от 1989 г. При определяне на висшия интерес на детето държавите-членки следва да обръщат особено внимание на принципа за целостта на семейството, благоденствието и социалното развитие на непълнолетното лице, на съображения, свързани със сигурността и безопасността, както и на мнението на непълнолетното лице, в зависимост от неговата възраст или степен на зрялост.

По силата на чл. 20, пар. 3 и пар. 5 на глава VII от Директивата, уреждащ съдържанието на правото на международна закрила, при изпълнението на настоящата глава държавите-членки вземат предвид особеното положение на уязвимите лица, като например непълнолетни лица, непридружени непълнолетни лица, лица с увреждания,

възрастни хора, бременни жени, самотни родители, придружени от непълнолетните си деца, жертви на трафик на хора, лица с психични разстройства и лица, които са били подложени на изтезания, изнасилване или други тежки форми на психологическо, физическо или сексуално насилие. Висшият интерес на детето е първостепенно съображение за държавите-членки при изпълнението на разпоредбите на настоящата глава относно непълнолетните лица.

В разглеждания казус вземайки предвид цитираните по-горе норми от правото на ЕС и международното право, както и всички събрани в хода на съдебното и административното производство доказателства, съдът намира, че могат да се направят изводи в следните насоки.

Безспорно е, че към момента на приключване на устните състезания, З. М. А. непридружена непълнолетна.

В административната преписка се съдържа социален доклад на дирекция „Социално подпомагане“, според който в интерес на детето е да се отглежда в сигурна и спокойна среда, без да се притеснява за здравето и живота си, каквато среда представлява центъра за настаняване от семеен тип, в кв. О. купел, където е настанена. Необходимо е да се осигури подходяща форма на образование и в момента тя е записана в шести клас на училище „Д. П.“. Предвид на обстоятелството, че тя няма близки и роднини на територията на страната и с оглед на всички установени обстоятелства, в неин интерес е да получи закрила в България.

Същото становище застъпи и присъствалият по време на заседанието социален работник.

Съдът намира, че в случая е безспорно, че З. М. А. в държавата си на произход и в Република Т. е живяла при условия, които от гледна точка на спазването на европейските ценности са меко казано неприемливи.

Семейството е било принудено да напусне С. заради войната и заради разрушаването на дома им.

В Т. тя е ходила много кратко на училище и е била принудена да работи, на полето, берейки памук и плодове, за да подпомага издръжката на семейството си. Не са необходими специални знания, за да се приеме, че тези преживявания най-вероятно са се отразили негативно върху психическото ѝ състояние.

Абсолютно необоснована е мотивировката на административния орган, че висшият интерес на детето предполага то да живее със семейството си в С. или в Т..

З. М. А. е напуснала С. като много малка. В момента родителите ѝ са били върнати принудително там, без да са им осигурени от държавата каквито и да нормални условия за пребиваване.

Предвид на това, че домът им е бил разрушен, са принудени да живеят при роднини, без ясна визия за бъдещето си.

Връщането на З. М. А. в С. не само няма да я приобщи към семейната ѝ среда, поради лошите условия на живот, но би я изложило на висок риск за нейното психическо и физическо оцеляване. Не е сигурно изобщо дали тя ще може да посещава училище и да се развива и отглежда в сигурна и спокойна среда, без да се притеснява за здравето и живота си, такава каквато е препоръката на дирекция „Социално подпомагане“.

Същата категорично не желае да се върне в страната си на произход и евентуалното му принудително осъществяване, ще бъде съпроводено със стрес, несигурност и страх, което би задълбочило негативните психически състояния.

Не без значение и обстоятелството, че в случая непридружената непълнолетна е лице от женски пол, което я поставя безспорно в допълнително положение на уязвимост. Общозвестни са многобройни случаи на принудителни ранни бракове на момичета, произхождащи от бедни прослойки на обществото, с цел материалното им осигуряване.

Изложените обстоятелства по никакъв начин не биха могли да бъдат приети като съответстващи с висшия интерес на детето.

В свое решение № 2608 от 10.03.2026 г., по административно дело № 12354/2025 г. ВАС, Шесто отделение, разглеждайки сходен казус, посочва, че следва да се съобрази, при какви условия на живот би се върнало детето в страната му на произход (бел. на докладчика по настоящето дело), както и тези условия дали не биха били равнозначни на нарушаване на основните му права до степен на изтезание, предвид несъответствието между специфичните потребности на детето и актуалната ситуация в страната на произход. Докато условията в тази страна може да не са толкова драстични, че да представляват основание за предоставяне на хуманитарен статут или прилагане забраната за връщане по отношение на възрастен човек, то по отношение на непълнолетно лице тези условия може да обуславят предоставянето на закрила.

Изложеното мотивира съдът да приеме, че оспореното решение е в разрез с „висшия интерес“ на детето.

Както беше посочено по-горе при оценката на висшият интерес на детето, следва да се преценят в съвкупност и пълнота следните критерии: 1/изпълнението на Конвенцията за правата на детето; 2/съобразяване с гледната точка на детето; 3/цялостен подход за оценка на висшият интерес; 4/съобразяване с краткосрочните и дългосрочните интереси на детето.

При оценката на тези критерии от приоритетно значение е запазването на здравето и безопасността на детето.

Несъобразяването с тези обстоятелства представлява нарушение на материално-правни разпоредби и целта на закона – отменителни основания по чл. 146, т. 4 и т. 5 от ЗУБ.

По изложените съображения съдът намира, че оспореното решение следва да бъде отменено, а делото да се върне като преписка на председателя на ДАБ за ново разглеждане на подадената от З. М. А. молба за предоставяне на международна закрила.

При новото разглеждане на молбата, следва да бъдат съобразени обстоятелствата, свързани с висшия интерес на детето, при съблюдаване на изложените по-горе мотиви, включително становището на дирекция „Социално подпомагане“ и при липса на други пречки, на непълнолетната З. М. А. да бъде предоставен хуманитарен статут.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, пр. 2, във връзка с чл. 173, ал. 2 от АПК, **Административен Съд С. – град, I отделение, 19-ти състав,**

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на З. М. А., гражданка на С., непридружена непълнолетна, чрез адвокат В. Л. срещу Решение № 2648/20.03.2025 г. на Председателя на Държавната Агенция за бежанците при МС, в частта, в която е отхвърлена молбата за предоставяне статут на бежанец.

ОТМЕНЯ по жалба на З. М. А., гражданка на С., непридружена непълнолетна, чрез адвокат В. Л. Решение № 2648/20.03.2025 г. на Председателя на Държавната Агенция за бежанците при МС, в частта, в която и е отказано предоставяне хуманитарен статут.

ВРЪЩА делото в тази му част, като преписка на Председателя на ДАБ за ново произнасяне, при спазването на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящето решение.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния Административен Съд на Република България.